

DAGVAARD GAS

› DE ENERGIEKE GEMEENTE

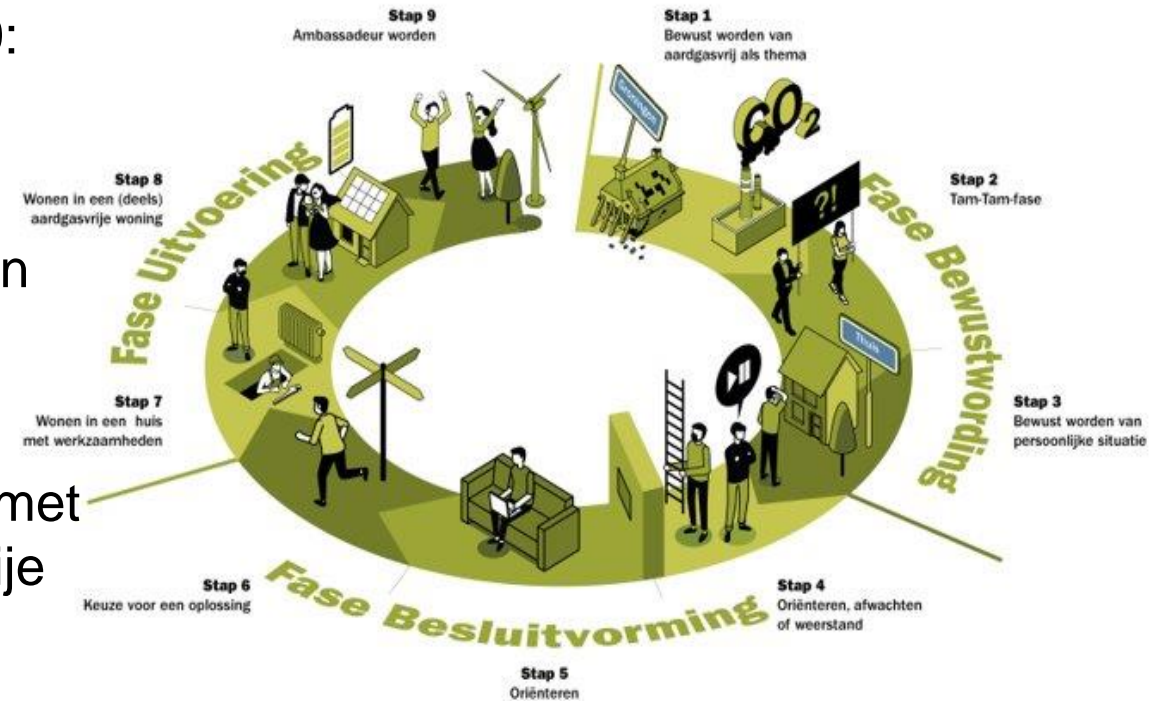
EEN TOOLKIT VOOR BEWONERSPARTICIPATIE IN DE
WARMTETRANSITIE

RENEE KOOGER, MELANIE KLÖSTERS

LANGJARIG ONDERZOEKSPROGRAMMA NAAR BEWONERS IN DE WARMTETRANSITIE STEEDS EEN NIEUWE SCHAKEL

- › 2019: Alle bestaande woningen aardgasvrij in 2050: wie moet wat, wanneer en hoe doen?
  - › Klantreis ontwikkeld
- › 2019: Aardgasvrij wonen: drijfveren en barrières van bewoners
  - › Voor klantreis de barrières en drijfveren in kaart gebracht
- › 2020: Samenwerken in de wijkaanpak: ervaringen met bewonersparticipatie in acht proeftuinen aardgasvrije wijken
  - › Gekeken hoe gemeenten in 8 proeftuinen inspelen op deze drijfveren en barrières:

CONCLUSIE: Vooral kleine gemeenten worstelen met het krijgen van voldoende kennis en inzicht in participatietrajecten in de wijkaanpak

2021: BUNDELEN VAN KENNIS OVER BEWONERSPARTICIPATIE

De Energieke Gemeente Aan de slag met Bewonersparticipatie

HOE ZORGEN WE DAT DE ONDERZOEKSRESULTATEN LANDEN BIJ DE DOELGROEP?

WE HEBBEN HET GEMEENTES GEVRAAGD

- › Onderzoek uit 2020 liet zien dat toegang tot kennis beperkende factor was voor (kleine) gemeentes
- › Project uit 2021 gericht op kennis toegankelijk maken voor gemeentes
- › Interviews en klankbordgroep met 8 gemeentes en 8 intermediairs
  - Weinig tijd om kennis te verzamelen
  - **Wens:** een toolkit waarin informatie over participatie kort, snel, makkelijk, concreet, praktisch wordt gepresenteerd
  - Met formats, voorbeelden en tips
- › Tijdens ontwikkeling tweemaal getoetst bij gemeentes en intermediairs of onze uitwerking nog steeds aansluit bij de behoefte
  - Gaf waardevolle input over vorm en inhoud
  - Maar ook over taalgebruik (kleine gemeentes willen bijvoorbeeld niet als zodanig benadert worden)

› UITKOMST: TOOLKIT DE ENERGIEKE GEMEENTE

De website ondersteunt gemeentes met heldere en bruikbare informatie over bewonersparticipatie.

- 1) Gemeentes die aan de slag gaan met bewonersparticipatie binnen de warmtetransitie
- 2) beperkte tijd en/of middelen hebben
- 3) Gemeentes die hun bewoners stimuleren en willen faciliteren om hun woningen te isoleren

DE ENERGIEKE GEMEENTE BEVAT CONCREET ADVIES EN PRAKTIJKVOORBEELDEN OVER BEWONERSPARTICIPATIE

Vorbereiden door gemeentes

Je gaat aan de slag met het voorbereiden van het participatieproces binnen de warmtetransitie. Met veelvoorkomende uitdagingen die komen kijken bij het voorbereiden van een goed participatieproces en ervaringen uit de praktijk en tips.

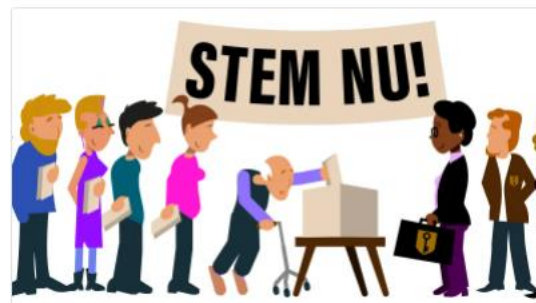
Wijkonderzoek en participatieplan

Als de kaders voor het participatieproces zijn vastgesteld, kan gestart worden met de uitvoering. In deze stap vind je meer informatie over uitdagingen waar je als gemeente tegenaan kunt lopen bij deze uitvoering.

Bewust maken van bewoners

Wanneer je bewoners gaat betrekken bij de warmtetransitie en het verduurzamen van woningen binnen jouw gemeente, is dit de start van een langer communicatie- en participatietraject met verschillende bewonersgroepen.

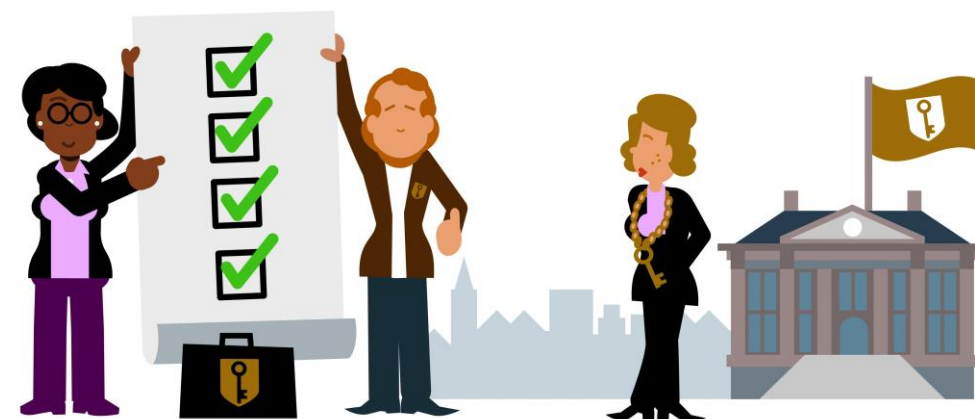
Besluiten

De plannen voor aardgasvrije of duurzame woningen worden concreter. In de besluitvormingsfase overwegen en besluiten bewoners of ze een verduurzaamde woning willen en zo ja op wat voor manier ze dat willen. Er moet natuurlijk wel iets te besluiten zijn.

› ZELF AAN DE SLAG MET DE ENERGIEKE GEMEENTE

ANTWOORDEN ZOEKEN OP BELANGRIJKE PARTICIPATIE- KWESTIES

1. Bedenk één of meerdere barrières/vragen over bewonersparticipatie in de warmtetransitie waar je als groep mee aan de slag wilt.
2. Bekijk de site van De energieke gemeente
3. Ga daar op zoek naar antwoorden
4. We bespreken plenair de antwoorden die jullie hebben gevonden en jullie meningen en ervaringen met de site

NAAR DE ENERGIEKE GEMEENTE!

[De energieke gemeente - bewonersparticipatie bij
warmtetransitie - Energy.nl](#)

› VRAGEN?

TNO innovation
for life